

Dagens innehåll

- Bakgrund

- Arbetsgruppens uppdrag
- Vårdförlopp palliativ vård
- Vad är palliativ vård?
- Processen
- Vilka åtgärder prioriterades?

- Praktisk anvisning

- Presentation av praktisk anvisning

Bakgrund till uppdrag från Läns gemensam ledning

- Säkra en god och jämlik palliativ vård i vårt län genom att utgå från aktuell kunskapsstyrning
- Det finns omotiverade skillnader i den palliativa vården i Sverige, ojämna tillgång geografiskt och diagnosmässigt

Länsövergripande arbetsgrupp

Projektledare

Julia Edman

Utvecklingsledare samordnande grupp Äldre

Lena Vilander Hamnert

Kristin Irebring

Kommun

Åsa Stumpf, MAS Nybro

Albin Ydrefelt, MAS med MAR-uppdrag Vimmerby

Region

Anna Lindquist, basenhetschef geriatriska kliniken, länssjukhuset Kalmar

Charlotta Fredriksson, specialistsjuksköterska inom palliativ vård, palliativt rådgivningsteam, Enheten för palliativ medicin

Åke Åkesson, primärvårdsläkare

Linda An, specialistläkare medicinkliniken Västerviks sjukhus

Jeanette Berg, basenhetschef kirurgkliniken, Västerviks sjukhus

Tomas Kristiansson, sjukvårdsstrateg

Invånarmedverkan

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

**Personcentrerat
och sammanhållet vårdförlopp**

Palliativ vård

Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälsa- och sjukvård

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN

Vårdförloppet utgår från tillförlitliga och aktuella kunskapsstöd och baseras på bästa tillgängliga kunskap

- Nationella vårdprogrammet för palliativ vård.
- Socialstyrelsens nationella riktlinje för palliativ vård.
- Studier som belyser tillgång och kvalitet på palliativ vård i Sverige (för exempel se publikationer Svenska Palliativregistret)
- Internationella rekommendationer för palliativ vård

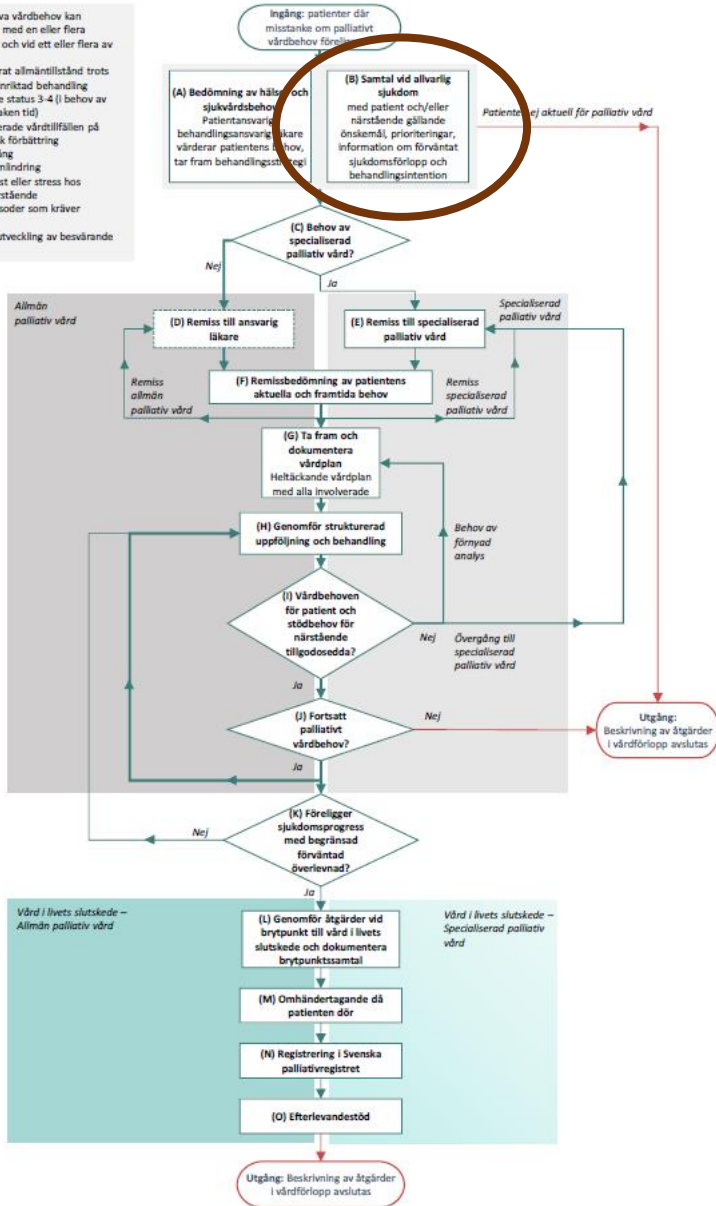

Varför behövs Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp palliativ vård?

- Ojämn tillgång med stora geografiska skillnader
- Tillgång till palliativ vård skiljer sig för olika åldrar och diagnoser
- Tillgång till allmän och specialiserad palliativ vård skiljer sig geografiskt och i olika vårdformer
- Evidens för tidig anslutning till palliativ vård ej implementerad i Sverige
- Okunskap att palliativ vård inte enbart är vård i livets slutskede
- Bristande samverkan kring palliativa patienter
- Målnivåer för Socialstyrelsens kvalitetsindikatorer uppnås ej

- *Misstanke om palliativa vårdbehov kan föreligga hos patienter med en eller flera livshotande sjukdomar och vid ett eller flera av följande kriterier:
- Successivt försämrat allmäntillstånd trots fortsatt sjukdomsriktad behandling
 - WHO performance status 3-4 (i behov av vård mer än 50% vaken tid)
 - Upprepade oplanerade vårdtillfällen på sjukhus utan klinisk förbättring
 - Ofrivillig viktnedgång
 - Otillräcklig symtomlindring
 - Påtaglig oro, ångest eller stress hos patienter eller närstående
 - Tätta infektionsepisoder som kräver behandling
 - Förväntad snabb utveckling av besvärande symtom

Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp palliativ vård

Vårdförloppet gäller oavsett diagnos, ålder, bostadsort, vårdform och förväntad livslängd.

90 000 dör i Sverige varje år
70 000 (ca 80%) beräknas ha någon typ av palliativ vårdbehov.

Ingång till vårdförloppet

Vid misstanke om palliativa vårdbehov hos patient med en eller flera livshotande sjukdomar, det vill säga att sjukdomen/sjukdomarna kan leda till döden inom veckor, månader eller år.

Det kan ske samtidigt som patienten får eller utreds för diagnosspecifik livsförlängande behandling.

Utgång från vårdförloppet

Patienten dör och efterlevandesamtal har erbjudits där närståendes behov av stöd har fångats upp.

Behov av palliativ vård föreligger inte längre. Bedömning sker av läkare och i samråd med patienten.

Läns gemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Kort om palliativ vård

Länsgemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Definitioner Palliativ vård

Palliativ vård

Hälso- och sjukvård som syftar till att lindra lidande och främja livskvalitet för personer med tillstånd som kan leda till döden inom dagar, veckor eller år, och som innebär beaktande av fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov samt stöd till närstående

Allmän palliativ vård

Allmän palliativ vård definieras som palliativ vård som ges till patienter vars behov kan tillgodoses av personal med grundläggande kunskap och kompetens i palliativ vård.

Specialiserad palliativ vård

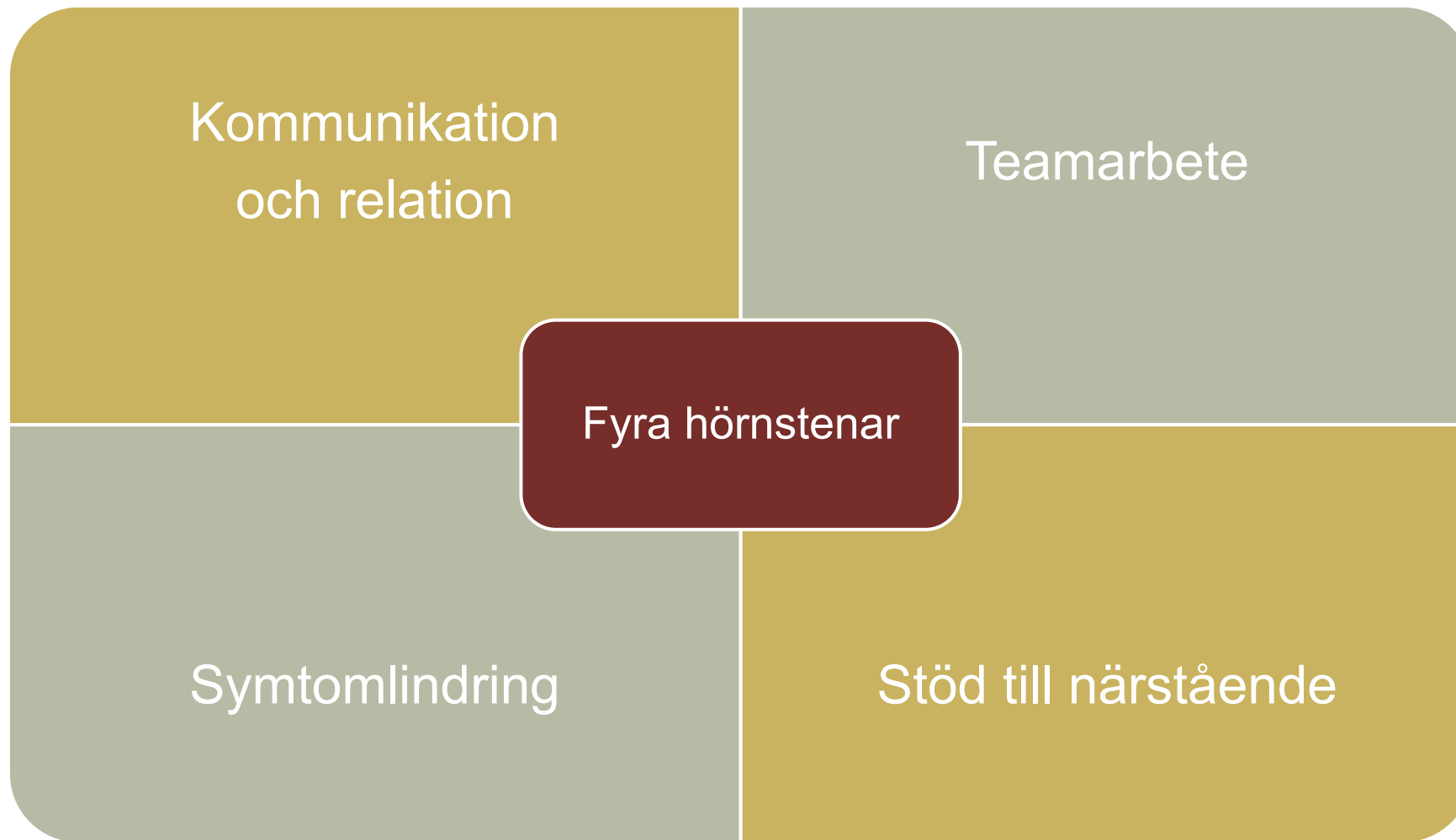
Med specialiserad palliativ vård avses vård som ges till patienter med komplexa symtom eller vars livssituation medför särskilda behov, och som utförs av ett multiprofessionellt team med särskild kunskap och kompetens i palliativ vård.

Källa: Socialstyrelsens termbank

Läns gemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Lindra symtom
Livskvalitet
Förlänga liv

Omsorg / sjukvård / palliativa insatser

Lindra symtom
Livskvalitet

← Samtal vid allvarlig sjukdom →

Brytpunktsprocess

Brytpunktssamtal

Tidig fas
Månader – år

Sen fas
Veckor-månader

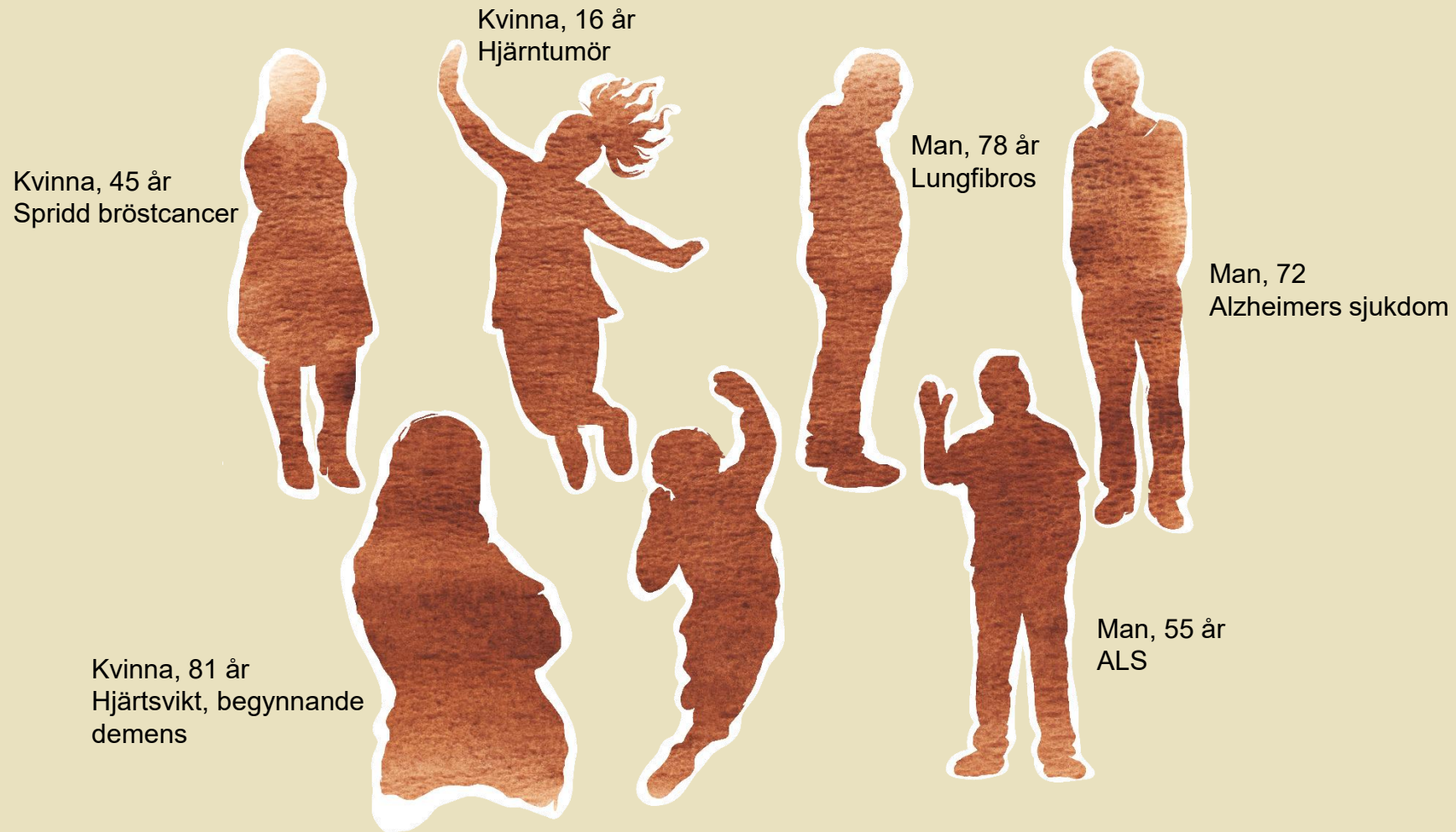
Vård i livets slutskede
Dagar – veckor

Länsömsam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Exempel på personer med palliativa vårdbehov

Arbetsgruppens uppdrag

- Arbete pågått sedan januari 2024
- GAP-analys – identifiera GAP (skillnader) utifrån PSVF palliativ vård och nuläget i länet
- Utifrån GAP föreslå åtgärder
- Rekommendation om hur åtgärder lämpligast bör vidtas, implementeras och spridas
- Arbete med åtgärder
- Gruppen kvarstår för att följa utvecklingen framåt

GAP och prioriterade orsaker

Avsaknad av plan

Okunskap om hur det ska dokumenteras. Mallar saknas, gemensam bild av vad som ska kommuniceras + otydlig dokumentation

Bristande kunskap i palliativa hörnstenar

Bristande kommunikation mellan vårdaktörer

Palliativa hörnstenar missas i planering/omvårdnad/uppföljning

Bristande samtal vid allvarlig sjukdom och brytpunktssamtal

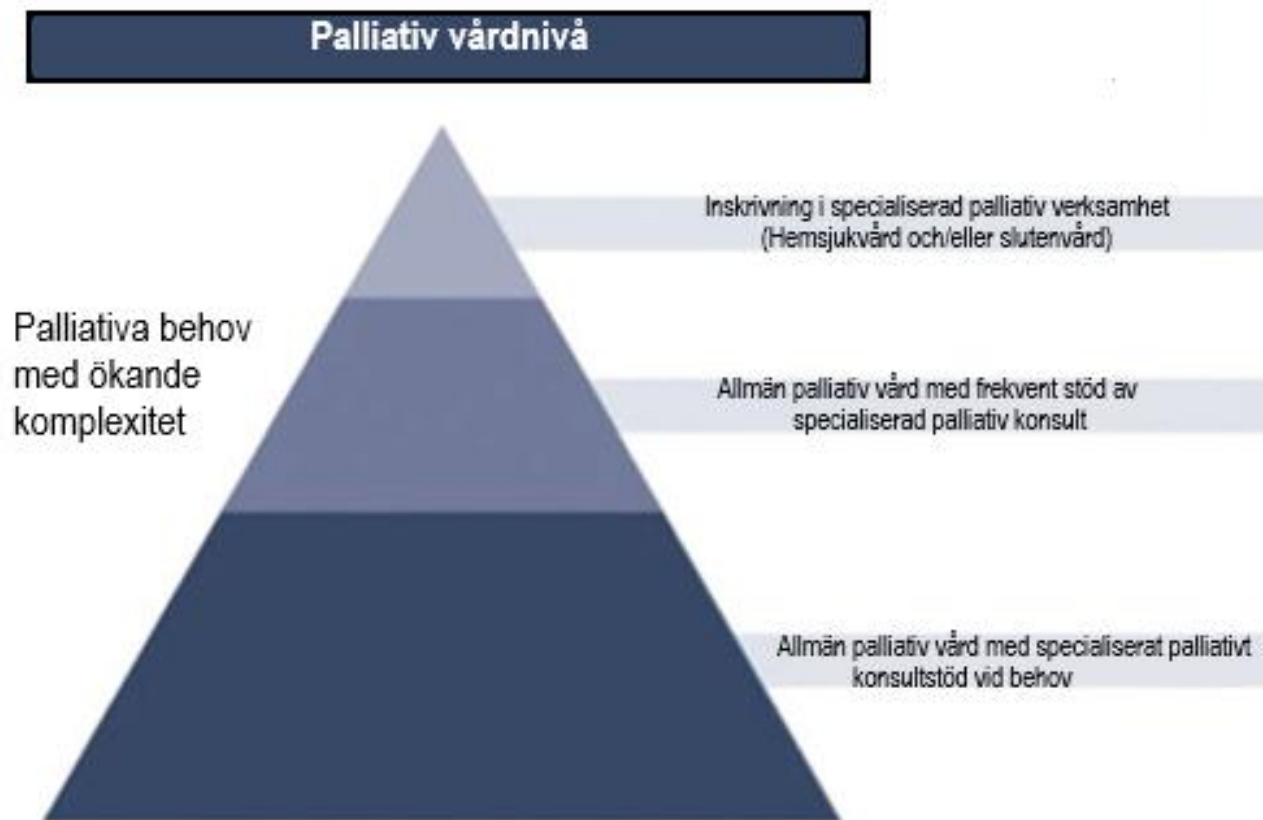
Kommunikation sker för sent/tidig planering saknas

Saknas kommunikation/överlämning av stafettpippen läkare-läkare och ssk-ssk

Begreppsförvirring vad som menas med brytpunktssamtal, samtal vid allvarlig sjukdom, oklara definitioner.

Enligt GAP och orsaker – vad behöver vi jobba med?

Den palliativa vårdens dimensionering - RCC Kunskapsbanken

**För den stora mängden –
Säkerställa en stabil grund i den palliativa
vården**

- Tydlighet i kommunikation mellan vårdaktörer
- Tydlighet mot patient, närstående och andra vårdaktörer i samband med samtal
- Grundläggande kunskap om de palliativa hörnstenarna och vikten av helhetssyn
- **Samverkan**
- **Tidigt**

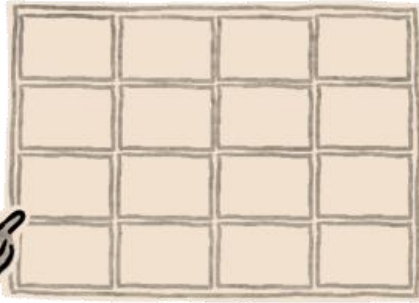

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Komplext

Den här ordningen
tycker jag särskilt
mycket om...

Ja, fin! Den här
komplexa verkligheten
är lite svårare att få
ordning på...

Länsregionen Kalmar
Länsregionen Kalmar

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Valda åtgärder

Utbildning

Kompetens inom palliativ vård

Kommunikation

Plan god informationsöverföring mellan
vårdaktörer

Samtal vid
allvarlig sjukdom

Beskrivning av vårt läns gemensamma arbetssätt gällande samtal
vid allvarlig sjukdom

Journalstruktur

Journalföring av samtal

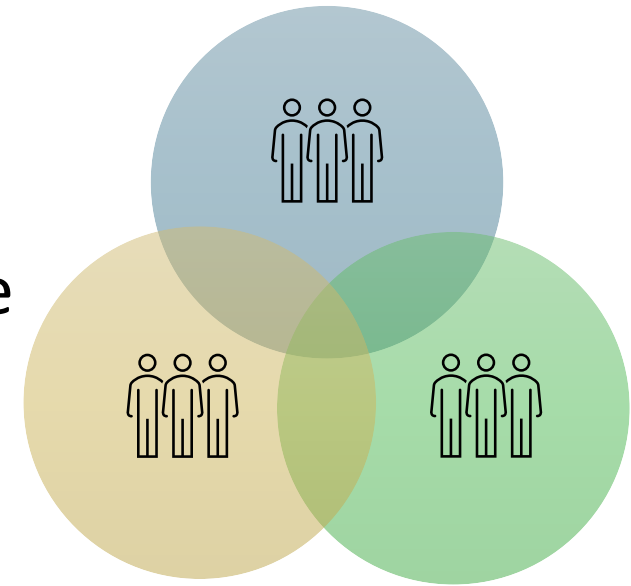

Läns gemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Praktisk anvisning palliativ vård

- Utgår från de åtgärder som vi arbetat med - ej heltäckande för det palliativa området
- Lyfter de svårigheter och utmaningar som identifierats i länet i syfte att möjliggöra ett fortsatt förbättringsarbete inom dessa
- Utmaningar i framtagandet:
 - Finns många nationella dokument. Hur skriver vi utan att upprepa men ändå samla ihop det viktiga?
 - Ska fungera för väldigt många olika verksamheter runt om i länet.

Utbildning – varför?

Utbildning

- Behov av ökad kunskap om vad palliativ vård innebär – ej enbart sen fas, minska begreppsförvirring
- Behov av ökad kunskap för att kunna fånga upp, förmedla, planera för och åtgärda behov
- Behov av ökad kunskap för att nå en helhetssyn i palliativ vård överallt. Vi behöver alla hjälpas åt - olika verksamheter och professioner - så kunskapen behöver vara spridd.

Vad har vi gjort?

Utbildning

Rekommenderad kompetensutveckling för alla medarbetare inom hälso- och sjukvård samt omsorg

Informationsfilm om grundläggande termer och begrepp inom palliativ vård
Kortare och mer lättillgängligt material

Vad är palliativ vård?

Hälso- och sjukvård som syftar till att lindra lidande och främja livskvalitet för personer med tillstånd som kan leda till döden inom dagar, veckor eller år, och som innebär beaktande av fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov samt stöd till närstående.

Socialstyrelsen 2025

 LänsGemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

LänsGemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Lindring bortom boten – grundutbildning i palliativ vård

📍 Digitalt Digitalt

Anmäl dig här

Utbildningen baseras på nationella riktlinjer, Socialstyrelsens kunskapsstöd och det nya vårdprogrammet i palliativ vård och vårdförloppet för palliativ vård. Lindring bortom boten ersätter Palliation ABC.

Utbildning

Smakprov på:

Lindring bortom boten -
grundutbildning i palliativ vård
– Betaniastiftelsen

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Kommunikation – varför?

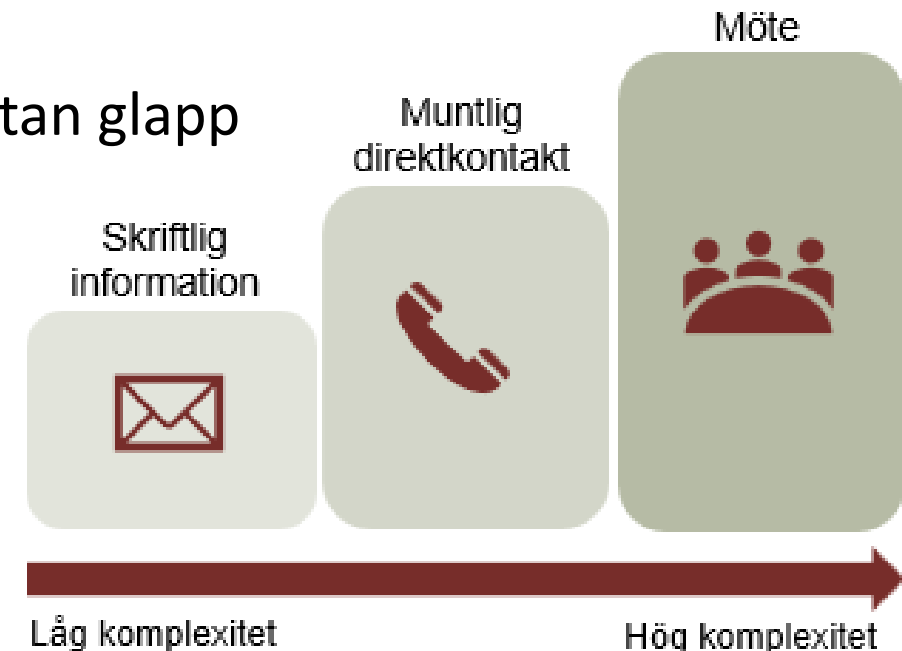
- Sömlös vård, där patienten inte märker av att vården ges av olika verksamheter/huvudmän.
- Minska mängden oönskad vård, öka rätt vård i rätt tid till rätt patient.
- Säkerställa att alla jobbar i samma riktning – vet vad som gäller
- Måste ställa oss frågan – vad är viktigt för andra att veta, och när?
- Komplex område
- Ej specifikt för palliativ vård – men så centralt i den samverkan som oftast behöver finnas vid palliativ vård

Vad har vi gjort?

Kommunikation

- Plan för god informationsöverföring mellan vårdaktörer
 - Teamarbete
 - Lämna vidare och ta emot information – utan glapp
 - Innehåll
 - Kommunikationsvägar
 - Samverkan

LänsGemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Samtal vid allvarlig sjukdom – varför?

- Nytt begrepp
 - förtydligar tidiga samtal där personen/närstående inkluderas, behov lyfts och planering kommer igång.
- Socialstyrelsens definition
 - Samtal vid allvarlig sjukdom är: *Samtal där hälso- och sjukvårdspersonal och en person vars tillstånd kan leda till döden inom dagar, veckor eller år, och/eller dennes närstående, diskuterar innehållet i den fortsatta vården utifrån personens hälsotillstånd, behov och önskemål*
 - Bör erbjudas tidigt och återkommande i vårdprocessen
 - Uttrycket allvarlig sjukdom används i olika betydelser i olika sammanhang. Denna definition syftar bara till att skilja mellan olika typer av samtal inom palliativ vård.
- Tydliggör att olika professioner bidrar till helheten

Vad kan samtalet handla om?

- Vad personen och närstående vet och vill veta om sjukdomen eller tillståndet
- vad som är viktigt för personen och närstående, såsom hopp och rädslor
- sjukdomens eller tillståndets förväntade förlopp
- möjligheter till symtomlindring, hjälp och stöd samt rätt att avstå från olika insatser
- närståendes behov av information och stöd samt möjlighet och vilja att vara delaktiga
- hur man ska hantera situationer där personen inte själv kan eller vill framföra sin vilja.

Källa: Socialstyrelsens termbank

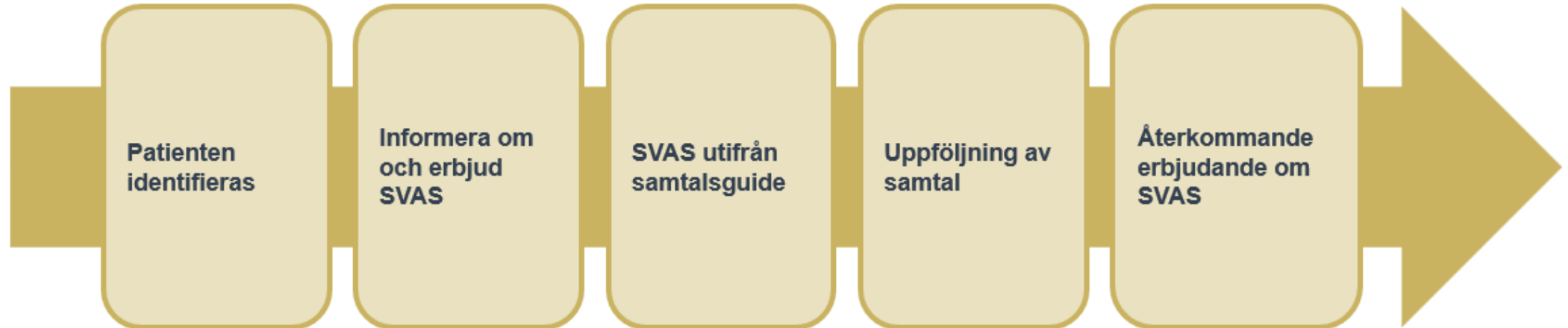

Vad har vi gjort?

Samtal vid
allvarlig sjukdom

Beskrivning av vårt läns-gemensamma arbetssätt gällande samtal vid allvarlig sjukdom

- Ramverk, stöd till verksamheter
- Nytt arbetssätt för många
- Möjlighet till tidig personcentrering, samverkan och planering

Läns-gemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

SVAS - tips

- RCC utbildnings och informationsmaterial/filmer – palliativ vård, SVAS

Filmer om samtal vid allvarlig sjukdom - Regionala cancercentrum i samverkan

- Webinarium om samtal vid allvarlig sjukdom planeras via RPO i höst - Håll ögonen öppna!
- Palliation sydöst 2026 - 16 september Huskvarna

Journalstruktur - varför?

- Strukturerad journalföring är en viktig del i informationsöverföringen
 - Viktigt att alla verksamheter har en struktur för dokumentation av Samtal vid allvarlig sjukdom.
 - Möjliggör för andra parter att vid behov ta del av viktig information på ett enkelt sätt
- Påbörjat arbete i Cosmic
 - Cosmic är det system vi har som är övergripande och som vi får störst räckvidd genom, då all legitimerad personal i länet kan ta del av informationen.

Vad har vi gjort?

Sökordet "Samtal vid allvarlig sjukdom" har lagts till.

Behov:

- Patientsäkert
- Dokumentationen behöver vara lätt för andra aktörer att uppmärksamma och läsa
- Låg tröskel till dokumentation - delvis nytt arbetssätt och nytt ställe att dokumentera
- Användarvänligt

Samtal vid allvarlig sjukdom

Sökordsinformation

Hjälptext: Samtal vid palliativ vård, tidig och sen fas. Bör erbjudas tidigt och återkommande. Ej att likställa med Brytpunktssamtal vid övergång till palliativ vård i livets slutskede. För stöd i dokumentationen kan frasminnet svas användas. Skriv "svas" i fritextrutan och tryck på enter.

Begreppsbeskrivning: Samtal där hälso- och sjukvårdspersonal och en person vars tillstånd kan leda till döden inom dagar, veckor eller år, och/eller dennes närstående, diskuterar innehållet i den fortsatta vården utifrån personens hälsotillstånd, behov och önskemål.

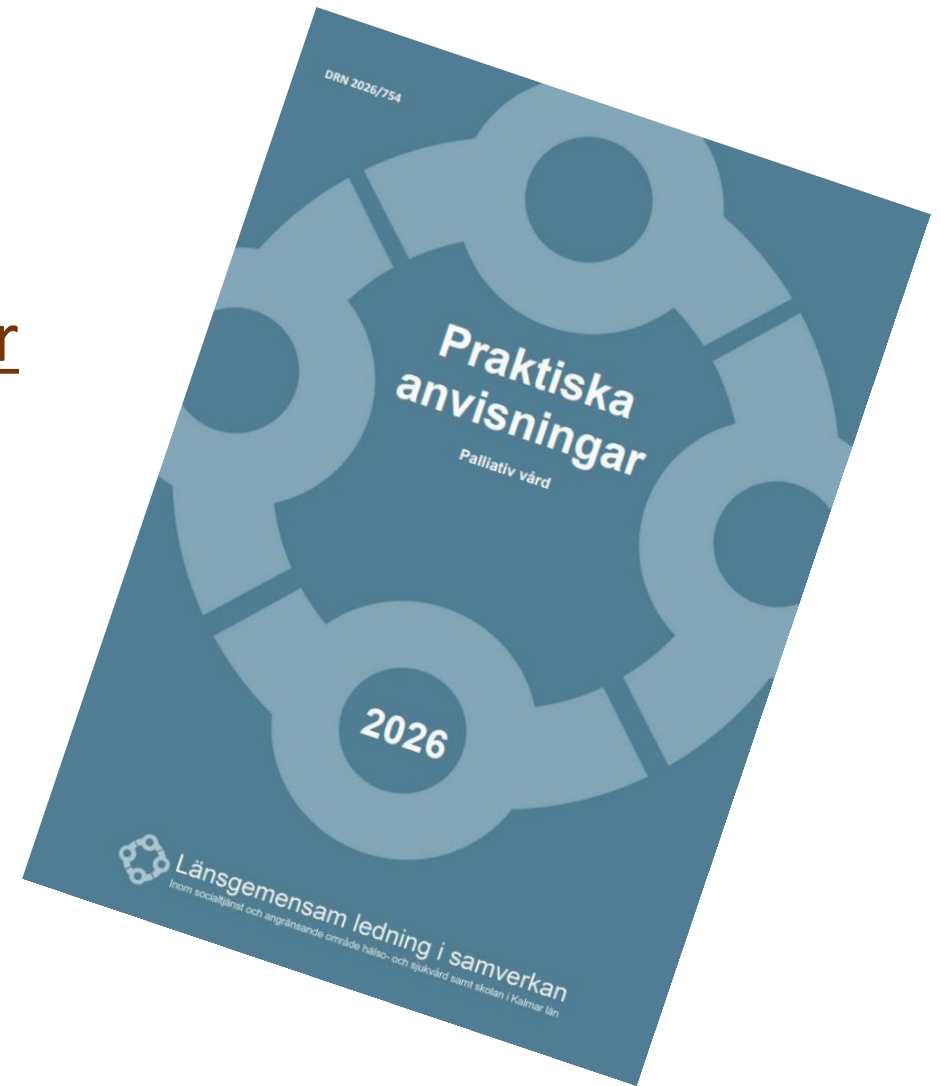
Länkar: [Samtal vid allvarlig sjukdom](#)

[Visa mer](#)

Närvarande:
Symtom:
Information:
Patientens önskemål:
Planering|

- Överenskommelser och praktiska anvisningar - För vårdgivare Region Kalmar län

Film - Att våga gå bredvid

Att våga gå bredvid – Carina Halvardsson om att leva med allvarlig sjukdom

Filmad intervju med Carina Halvardsson om att leva med allvarlig sjukdom.

Filmer om palliativ vård - Regionala cancercentrum i samverkan

Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kalmar län

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Fundera och ta med till Din verksamhet!

- Vad är era tankar utifrån denna presentation?
- Vilka grunder till god kommunikation ser ni?
- Hur går kommunikationsvägarna idag och vilka möjligheter/utmaningar ser ni i dessa?
- Vilken roll kan se ni att olika professioner/verksamheter har i SVAS?
- Hur kan man jobba med och implementera SVAS i er verksamhet?
- Hur kan ni använda den praktiska anvisningen för att fortsätta arbetet med utveckling av palliativ vård?

"Läkaren kom hem till oss och pratade strax innan min sambo gick bort, och sjuksköterskan och dom från rehab hade full koll på att hon varit här och hjälpte till att fixa allt som behövdes"

Frågor?

Julia Edman

Projektledare

Telefon 010-358 89 65

Mobiltelefon 072-462 98 65

julia.edman@regionkalmar.se

Kristin Irebring

Utvecklingsledare

Telefon 010-358 41 27

Mobiltelefon 072-203 38 48

kristin.irebring@regionkalmar.se

Lena Vilander Hamnert

Utvecklingsledare

Telefon 010-357 06 78

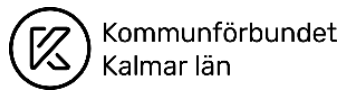
Mobiltelefon 072-4637695

lena.vilander-hamnert@kfkf.se

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Länsgemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Prioriterade GAP

Bristande samtal vid allvarlig sjukdom och brytpunktssamtal

GAP 1: Samtal upplevs inte alltid innehålla det som bör finnas med

GAP 2: Samtal sker ej med patienten som medskapare och utifrån patientens behov

GAP 3: Samtal dokumenteras inte strukturerat

Palliativa hörnstenar missas i planering/omvårdnad/uppföljning

GAP 1: Hörnstenar missas i planering

GAP 2: Hörnstenar missas i omvårdnad

GAP 3: Hörnstenar missas i uppföljning

Bristande kommunikation mellan vårdaktörer

GAP 1: Saknas kommunikation mellan vårdaktörer

